

מודל ח'ח – חדשנות וחוסן

פיתוח מודל פדגוגיית חוסן משולבת AI ולמידה דיגיטלית

מודל 3 X 6
6 מדדים ו-3 רבדים

ד"ר כלנית סגל לויט

ד"ר כלנית סגל לויט
מנהלת המרכז לקידום ההוראה והלמידה
טל: 02-6291911 | שלוחה: 5975 | פקס: 02-6250619
kalanitse@jmc.ac.il
רחוב הנביאים 37, ירושלים 9101001

המרכז
האקדמי
הרב תחומי
ירושלים ע"ה
Since 1970

6 הממדים

מודל BASIC PH

כלי להבנת החוסן הנפשי

שפיתח מולי להד

על פי המודל קיימים 6 אופני התמודדות עם מצבי לחץ ומשבר
לכל אדם יש אופן התמודדות דרך ממדים דומיננטיים אחרים.
זוהי נטייה טבעית.

כדאי לזהות מהם הממדים הדומיננטיים ולהישען עליהם.
במודל הטיפול, נחשפים גם לשימוש בממדים האחרים.

Lahad, M., Shacham, M., & Ayalon, O. (Eds.). (2013). The "BASIC Ph" Model of Coping and Resiliency: Theory, Research and Cross-Cultural Application. London: Jessica Kingsley Publishers.

ממז	שם הממז	מאפייני התמודדות מרכזיים
B	Beliefs	אמונה. תפיסת חיים. דת. משמעות לחיים. ערכים. תחושת שליחות.
A	Affect	רגש. ביטוי רגשות (בכי, צחוק). שיתוף ברגשות. אמפטיה ותמיכה רגשית.
S	Social	חברה. צורך להיות עם אנשים. תפקיד בקבוצה. עזרה לאחרים. הישענות על קהילה.
I	Imagination	דימיון. יצירתיות. פיתרונות מחוץ לקופסא. הומור. פנטזיה.
C	cognition	חשיבה. איסוף מידע. תכנון. ארגון העובדות. קביעת סדרי עדיפויות. דיבור עצמי רציונאלי.
PH	Physical	גוף. פעילות גופנית. הרפיה. שינה. טיפול תרופתי. שחרור מתח דרך הגוף.

הרציונל בבניית מודל פדגוגי על בסיס המודל הטיפולי

קיימת זיקה בין דרכי ההתמודדות הדומיננטיות לבין דרכי החשיבה והתפקוד של האדם.

הבניית הלמידה במגוון אופנים, המושתתים על מודל החוסן

הנגשת חומר הלימוד בהתאמה לנטייה הטבעית לתהליכי קלט ועיבוד

איכות הוראה ולמידה

רווחה נפשית של סטודנטים ומרצים

אתגרי התקופה במישור האישי והלאומי

לחצי השגרה הסטודנטאלית

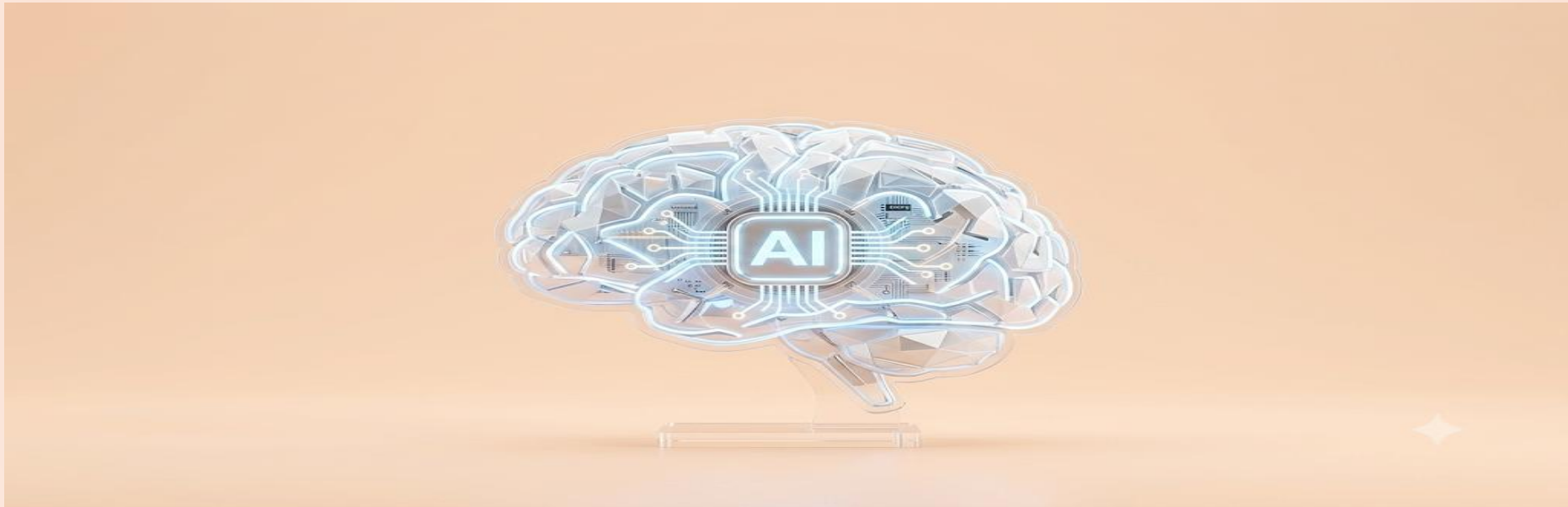
3 הרבדים

רובד 1 - למידה פעילה

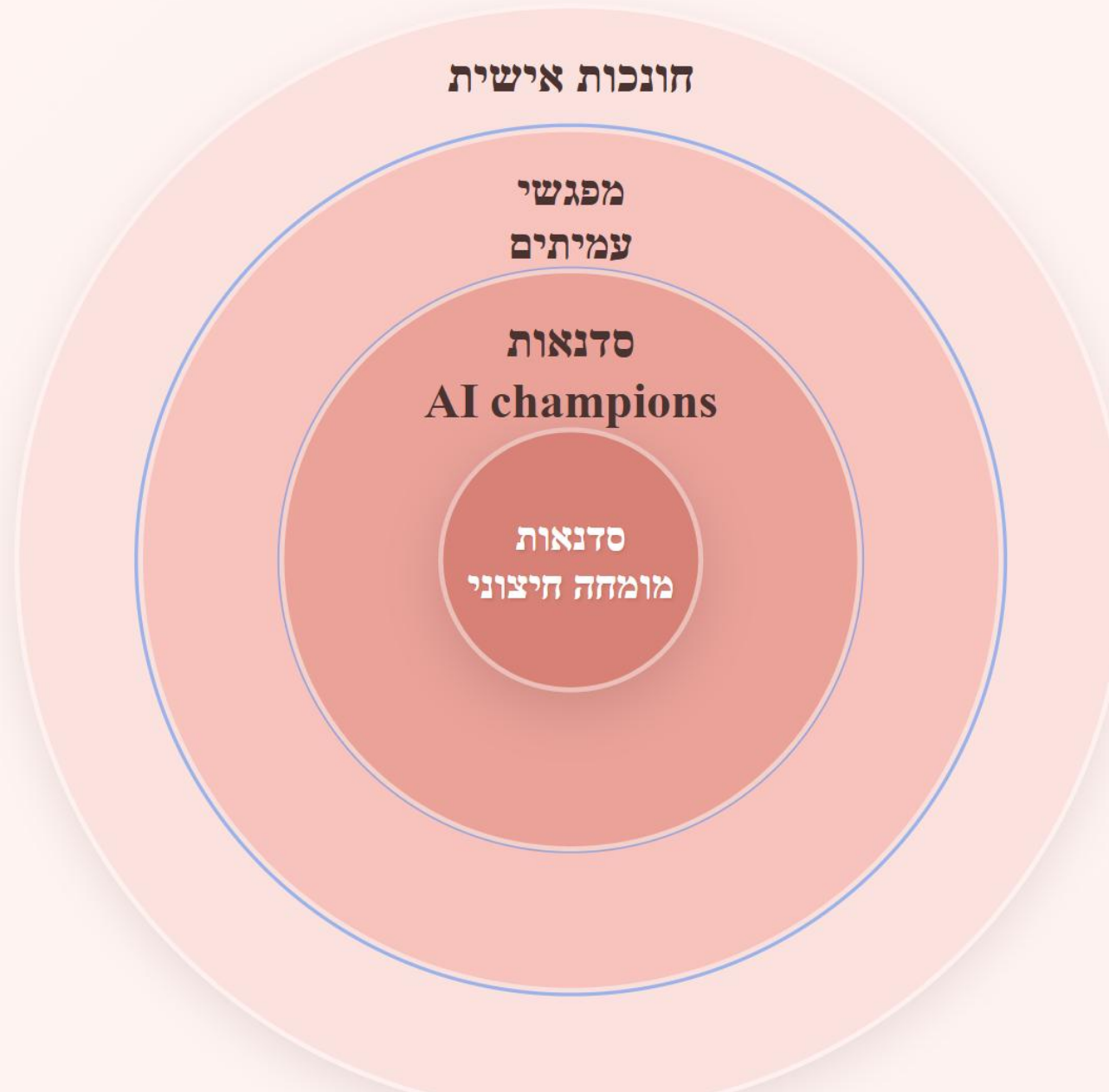
יישום ניתוח הערכה יצירה - טקסונומיה של בלום

רובד 2 – כלים דיגיטליים ו-AI

מודל הטמעה - AI champions

נתונים מספריים

- **59** פעילויות (סדנאות ומפגשי עמיתים)
- **1200** משתתפים בכלל הסדנאות ומפגשי העמיתים
- **277** חברי סגל מתוך **677**
- **54** AI champions – (קבוצת וואטסאפ להיוועצות ושיתוף)
- **154** אמצעים דיגיטליים – קבוצת מודל ותומקס - (קבוצת וואטסאפ)

יתרונות הבינה המלאכותית והדיגיטציה בהעצמת יעילות האדפטציה הפדגוגית של מודל החוסן

שילוב בהוראה ולמידה מקוונת
(סינכרונית או א-סינכרונית) - במלחמה
ובשגרה

הנגשת כל אחד מהממדים בצורה
פרסונלית,

מניעה אינטראקציה
מרצה - סטודנטים
סטודנטים - סטודנטים

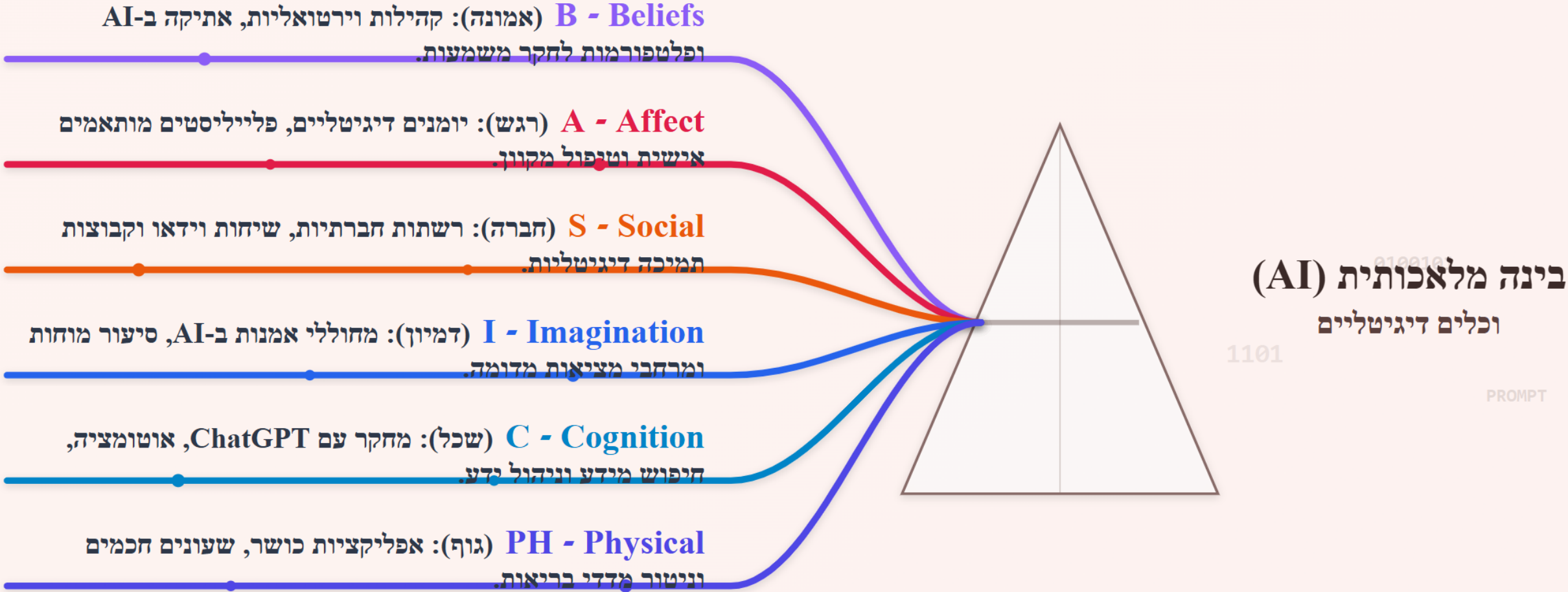

אוריינות AI
ודיגיטציה

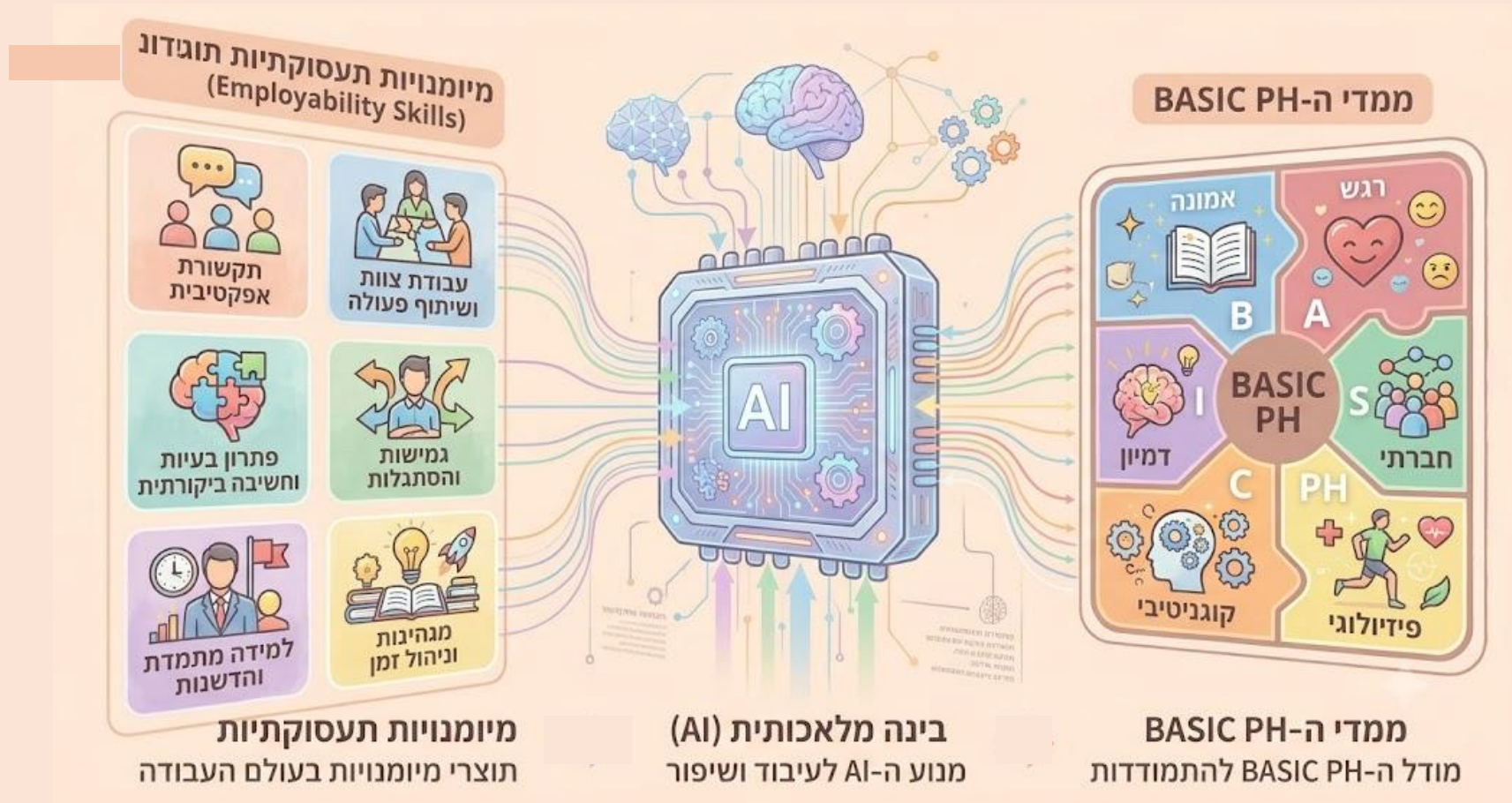

הגברת
מעורבות ועניין

ניתוב כלים דיגיטליים וכלי AI בהתאם לממדי BASIC PH

רובד 3 – מיומנויות תעסוקתיות

מיומנויות תעסוקתיות

בינה מלאכותית (AI) מחליפה במהירות מיומנויות טכניות ופרוצדורליות

"מוכנות תעסוקתית" אינה נמדדת עוד בצבירת ידע סטטי, אלא ביכולת של העובד להפגין חוסן (Resilience) ומיומנויות ליבה (Core Skills) המאפשרות ניווט בתנאי אי-ודאות.

ככל ש"המכונה" הופכת ליעילה יותר בביצוע משימות קוגניטיביות סטנדרטיות, כך עולה ערכו של הערך המוסף האנושי - אותן יכולות של שיפוט ערכי, יצירתיות רב-ממדית וניהול רגשי.

3X6

ח"ח חדשנות וחוסן

זוהי תפיסה אסטרטגית המשלבת בין מודל החוסן **BASIC PH** לפדגוגיה, כזרז לפיתוח חוסן תעסוקתי.

המטרה אינה רק ללמד **"איך להשתמש ב-AI"**, אלא לרתום את כלי ה-AI כמעבדה לפיתוח ערוצי ההתמודדות של הלומד.

סינרגיה זו היא **הכרח אסטרטגי** עבור כל מוסד הכשרה השואף להעניק לבוגריו יתרון תחרותי בשוק דינמי, תוך הפיכת הלמידה לתהליך אקטיבי, התנסותי ובעל משמעות.

טכנולוגיה
כמאפשרת

פדגוגיה
מעצימה

חוסן
מבפנים

הלומד
במרכז

מתכונת ההטמעה המקורית של מודל

3X6

סדנא - מפגשי עמיתים – חונכות, בדומה למודל הטמעת ה-AI.

אבל....

מדובר בתפיסה פדגוגית, במהלך אסטרטגי נרחב.

יכולת הליווי של הסגל לצורך הטמעת המודל מוגבלת.

מתכונת הטמעה חדשה של מודל 3X6 - מבוססת AI

ואז....

הכנתי ב- custom GPT עוזר הוראה לפדגוגיה החדשנית מבוססת חוסן

בלחיצת כפתור הוא יכול לבנות שיעור או יחידת לימוד של מספר שיעורים:

- ✓ הוא בונה תכנית שיעור. ים בהתאם ל- 6 הממדים ו-3 הרבדים
- ✓ ממפה כל פעילות בשילוב ו- 3 הרבדים ותרומתם לנושא הנלמד
- ✓ פרונטלי / סינכרוני / א- סינכרוני.
- ✓ לפי נושא בלבד, על פי קבצים מצורפים בלבד או משולב.
- ✓ מסביר איך להשתמש בכלים דיגיטליים או בכלי AI שהוא ממליץ עליהם
- ✓ קל למרצה נוח לליווי מרכז ההוראה והלמידה
- ✓ מאפשר מעגלי הטמעה רחבים יותר

מנהיגות אותנטית עוסקת ביכולת של מוביל/ה חינוכי/ת לפעול מתוך מודעות עצמית, ערכים ברורים, שקיפות ביחסים, הקשבה לנקודות מבט שונות וקבלת החלטות מוסרית ומאוזנת. בהקשר של הדרכה בחינוך, מנהיגות אותנטית אינה רק "סגנון ניהולי", אלא דרך לבנות אמון, לחזק חוסן מקצועי, להתמודד עם קונפליקטים ולהוביל שינוי בקרב צוותים חינוכיים.

מטרות השיעור

בסיום השיעור הסטודנטים יוכלו:

1. להסביר את מאפייני המנהיגות האותנטית בהקשר של הדרכה חינוכית.
2. לנתח דילמה הדרכתית באמצעות רכיבי המנהיגות האותנטית.
3. להעריך תגובות מנהיגותיות שונות לפי ערכים, שקיפות, מודעות עצמית ואחריות מקצועית.
4. לנסח עקרונות פעולה אישיים למנהיגות אותנטית במצבי הדרכה מורכבים.
5. להשתמש בכלי AI ודיגיטל לצורך חידוד טיעונים, רפלקציה, שיתוף ידע ודיון קבוצתי.

תפוקות למידה

בסוף השיעור כל סטודנט/ית ייצא עם:

- מפת מושגים אישית וקבוצתית של "מנהיגות אותנטית".
 - ניתוח דילמה חינוכית לפי רכיבי המנהיגות האותנטית.
 - הצהרת פעולה אישית קצרה: "כך אפעל כמדריך/ה חינוכי/ת אותנטי/ת".
 - תוצר קבוצתי קצר שניתן להעלות ל־Moodle טבלה, מסמך שיתופי או פתק Padlet.
-

1. פתיחה רגשית וקוגניטיבית: "מנהיגות אותנטית בעיניי"

משך: 10 דקות

מהלך הפעילות

המרצה פותח/ת בשאלה:

חשבו על דמות חינוכית שהובילה אתכם באופן שנתפס בעיניכם כאותנטי. מה היא עשתה שגרם לכם להרגיש כך?

הסטודנטים מגיבים תחילה ב־ Zoom Chat במילה אחת או במשפט קצר. לאחר מכן המרצה מציג/ה 4–5 תגובות ומחבר/ת אותן למושגים: אמון, עקביות, ערכים, הקשבה, פגיעות, יושרה, אחריות.

כלי דיגיטלי

Zoom Chat + Reactions

מטרה פדגוגית: פתיחה אישית, איסוף ידע קודם וזיהוי עמדות ראשוניות.

הנחיות שימוש:

1. לבקש מהסטודנטים לכתוב בצ'אט מילה או משפט קצר.
2. להשתמש ב־ Reactions כדי לסמן הזדהות עם תגובות.
3. לבחור כמה תגובות ולשאול: "מה הופך את זה לאותנטי?"
4. לשמור את הצ'אט או להעתיק תמות מרכזיות למסמך Moodle.

מיפוי BASIC PH

- Belief: חיבור לערכים אישיים ומשמעות.
- Affect: זיהוי תחושות של אמון, השראה או התנגדות.
- Social: למידה מתוך דמויות וקשרים בין־אישיים.
- Cognition: הפיכת חוויה אישית למושג.
- Imagination: העלאת דמות או סיטואציה מן הזיכרון.
- Physiology: שימוש בתגובה מהירה, סימון רגשי וקשב גופני ראשוני.

רובדי ההוראה

- **הוראה פעילה:** שליפה, המשגה, הכללה.
- דיגיטל/ AI: Zoom Chat + Reactions.
- **מיומנויות תעסוקתיות:** מודעות עצמית, מודעות חברתית, תקשורת, רפלקציה.

2. **הקניית מושג:** ארבעה רכיבים של מנהיגות אותנטית

משך: 15 דקות

תוכן קצר להקניה

המרצה מציג/ה ארבעה רכיבים מרכזיים:

1. מודעות עצמית – הבנת הערכים, החוזקות, החולשות וההשפעה שלי על אחרים.

2. שקיפות ביחסים – תקשורת כנה, בהירה ומכבדת.

3. עיבוד מאוזן של מידע – הקשבה לנקודות מבט שונות לפני קבלת החלטה.

4. עמדה מוסרית פנימית – פעולה מתוך ערכים ולא רק מתוך לחץ חיצוני.

פעילות קצרה

לאחר ההסבר, המרצה מבקש/ת מהסטודנטים לכתוב בצ'אט דוגמה אחת מתוך עולם ההדרכה החינוכית לכל רכיב. לדוגמה:

“עיבוד מאוזן” – מדריכה מקשיבה גם למורה הוותיקה וגם למורה החדשה לפני שהיא ממליצה על שינוי בצוות.

כלי דיגיטלי

Open Ended או Mentimeter – Word Cloud

מטרה פדגוגית: איסוף דוגמאות מהשטח והפיכת מושג תיאורטי לרלוונטי.

הנחיות שימוש:

1. ליצור שקופית מסוג Word Cloud או Open Ended.

2. לשאול: “מהי פעולה אחת שמבטאת מנהיגות אותנטית בהדרכה?”

3. לשתף קוד הצטרפות בתחילת הפעילות.

4. להשתמש בתשובות כדי להבחין בין פעולה אותנטית לבין פעולה ניהולית טכנית בלבד.

שילוב עם Moodle: להטמיע קישור ל־Mentimeter בדף הקורס או לצרף צילום מסך של התוצרים לפורום השיעור.

הערה: Mentimeter דורש חשבון; אם אין גישה, ניתן להשתמש ב־Moodle Choice או ב־Zoom Polls כחלופה.

מיפוי BASIC PH

• Cognition: הבנת מושגים וקטגוריזציה.

• Belief: בירור ערכים מקצועיים.

- Social: דוגמאות מתוך יחסי הדרכה.
- Affect: זיהוי תגובות רגשיות לשקיפות או חוסר שקיפות.
- Imagination: ניסוח דוגמאות אפשריות מהשטח.
- Physiology: השתתפות קצרה ואקטיבית המפחיתה פסיביות בזום.

רובדי ההוראה

- הוראה פעילה: יישום והבחנה בין רכיבים.
- דיגיטל / AI: Mentimeter או Moodle Choice.
- מיומנויות תעסוקתיות: חשיבה ביקורתית, תקשורת, כשירות חברתית, קבלת החלטות.

3. פעילות קבוצתית: ניתוח דילמה הדרכתית

משך: 25 דקות

דילמה לניתוח

המרצה מציג/ה את הדילמה הבאה:

מדריכה חינוכית מלווה צוות מורים בבית ספר. אחת המורות החדשות מספרת לה שהשיבות בצוות אינן מאפשרות לה להשמיע קול, ושהיא חוששת להציע רעיונות. מנגד, רכזת השכבה אומרת שהמורה החדשה "לא מספיק יוזמת" ושצריך להציב לה גבולות ברורים. המדריכה מתלבטת כיצד לפעול: האם לשוחח עם הרכזת? לחזק את המורה החדשה? לפתוח את הנושא בצוות? או להמתין ולצפות בעוד מפגשים?

משימת הקבוצות

הסטודנטים מתחלקים לחדרי Zoom Breakout Rooms. כל קבוצה מנתחת את הדילמה לפי ארבע שאלות:

1. אילו ערכים מקצועיים עומדים כאן במתח?
2. מה תהיה תגובה "אותנטית" של מדריך/ה חינוכי/ת?
3. אילו קולות או נקודות מבט חייבים להישמע לפני החלטה?
4. מה הסיכון אם המדריך/ה יפעל/תפעל בלי מודעות עצמית?

תוצר קבוצתי

כל קבוצה ממלאת שורה בטבלה שיתופית.

כלי דיגיטלי

מטרה פדגוגית: ניתוח שיתופי, ארגומנטציה וקבלת החלטות.

הנחיות שימוש:

1. ליצור מראש מסמך עם טבלה: ערכים במתח / פעולה אותנטית / קולות שיש לשמוע / סיכון אפשרי.
 2. להקצות לכל קבוצה שורה במסמך.
 3. לשתף קישור עריכה בצ'אט של Zoom.
 4. לבקש מכל קבוצה לנסח המלצה אחת מנומקת.
- שילוב עם Moodle: להעלות את הקישור למסמך כמשאב בקורס, או לבקש מהקבוצות להגיש את השורה שלהן כמשימת Moodle. חלופה: Moodle Wiki או Forum לא רוצים להשתמש בכלי חיצוני.

מיפוי BASIC PH

- Belief: בירור ערכים מקצועיים במצב קונפליקטואלי.
- Affect: התייחסות לחשש, תסכול, אמון ופגיעות.
- Social: ניתוח יחסי מדריכה-מורה-רכזת-צוות.
- Imagination: יצירת אפשרויות פעולה שונות.
- Cognition: ניתוח, השוואה והערכת חלופות.
- Physiology: מעבר לחדרים, דיבור פעיל, מעורבות קבוצתית.

רובדי ההוראה

- הוראה פעילה: ניתוח דילמה, הערכת חלופות, יצירת המלצה.
- דיגיטל/ AI: Zoom Breakout Rooms + Google Docs / Word Online.
- מיומנויות תעסוקתיות: עבודת צוות, פתרון קונפליקטים, ארגומנטציה, חשיבה ביקורתית, זמישות.

4. שילוב AI: ביקורת ושיפור של תגובה מנהיגותית

משך: 15 דקות

מהלך הפעילות

כל קבוצה בוחרת את ההמלצה שניסחה ומעבירה אותה דרך כלי AI כדי לקבל ביקורת. הנחיית Prompt לסטודנטים אפשר לתת לסטודנטים את הנוסח הבא:

אנחנו סטודנטים לתואר שני להדרכה בחינוך. ניסחנו תגובה לדילמה הדרכתית בנושא מנהיגות אותנטית. נתח את התגובה שלנו לפי ארבעה רכיבים: מודעות עצמית, שקיפות ביחסים, עיבוד מאוזן של מידע ועמדה מוסרית פנימית. הצע שיפור אחד שיהפוך את התגובה לאותנטית, רגישה ומקצועית יותר. אל תכתוב במקומנו את כל התשובה; תן ביקורת ממוקדת.

כלי AI

ChatGPT / Microsoft Copilot / Claude / Gemini

מטרה פדגוגית: קבלת משוב, חידוד טיעון ופיתוח חשיבה ביקורתית כלפי תוצר.
הנחיות שימוש:

1. להדביק את ההמלצה הקבוצתית בכלי AI מאושר מוסדית.
 2. להשתמש ב־ Prompt המוצע.
 3. לבחור שיפור אחד בלבד מתוך המשוב.
 4. להוסיף למסמך השיתופי משפט: "מה שינינו בעקבות ה־ AI ולמה".
- שילוב עם Moodle: להגיש את התוצר הסופי במטלת Moodle, כולל סעיף קצר: "תיעוד שימוש ב־ AI".
- הערה אתית:** יש לוודא שהשימוש בכלי AI תואם את מדיניות המוסד. אין להזין פרטים מזהים של תלמידים, מורים או מוסדות אמיתיים.

מיפוי BASIC PH

- Cognition: ביקורת, הערכה ושיפור טיעון.
- Belief: בדיקת התאמה לערכים מקצועיים.
- Social: בחינת ההשלכות על מערכות יחסים.
- Affect: רגישות לרגשות של מורה חדשה, רכזת וצוות.
- Imagination: יצירת ניסוח חלופי.
- Physiology: פעולה קצרה וממוקדת שמייצרת תוצר.

רובדי ההוראה

- הוראה פעילה: הערכה ושיפור, רמות גבוהות בבלום.
- דיגיטל/ AI: שימוש ביקורתי בכלי AI.
- מיומנויות תעסוקתיות: אוריינות, AI, חשיבה ביקורתית, קבלת משוב, שיפור עצמי, אחריות מקצועית.

משך: 15 דקות

מהלך הפעילות

כל קבוצה מציגה במשך דקה אחת:

1. מה הייתה ההמלצה הראשונית שלה.
2. מה כלי ה־AI הציע לשפר.
3. מה הקבוצה בחרה לשנות או לא לשנות.
4. איזה רכיב של מנהיגות אותנטית התחזק בעקבות השיפור.

המרצה מסכם/ת על הלוח ארבעה עקרונות:

- אותנטיות אינה "לומר הכול", אלא לומר אמת באופן אחראי.
- מנהיגות אותנטית דורשת הקשבה לפני פעולה.
- ערכים אינם מספיקים; צריך לתרגם אותם לפרקטיקה.
- בהדרכה חינוכית, אותנטיות נבחנת במיוחד במצבי מתח וקונפליקט.

כלי דיגיטלי

Zoom Whiteboard או Padlet

מטרה פדגוגית: ארגון תובנות, הכללה והמשגה משותפת.

הנחיות שימוש ב-Padlet:

1. לפתוח לוח מסוג Wall.
2. ליצור ארבע כותרות: מודעות עצמית, שקיפות, עיבוד מאוזן, עמדה מוסרית.
3. לבקש מכל קבוצה להוסיף פתק אחד עם תובנה.
4. למיין יחד את הפתקים לפי רכיבי המנהיגות ולפי ערוצי BASIC PH.

שילוב עם Moodle: להטמיע את קישור ה־Padlet בדף הקורס או לצרף צילום מסך לפורום.

הערה: Padlet עשוי לדרוש חשבון או להיות מוגבל בגרסה החינמית. חלופה פשוטה: Moodle Forum או Zoom Whiteboard.

מיפוי BASIC PH

- Social: למידה מעמיתים.
- Cognition: הכללה והמשגה.
- Belief: ניסוח עקרונות ערכיים.
- Affect: זיהוי רגישות במצבי הדרכה.
- Imagination: חשיבה על אפשרויות פעולה נוספות.

Physiologyהצגה קולית קצרה ושימוש בלוח חזותי.

רובדי ההוראה

- **הוראה פעילה:** הצגה, השוואה, הכללה.
- **דיגיטל/ Padlet:** או Zoom Whiteboard.
- מיומנויות תעסוקתיות: פרזנטציה, תקשורת, ארגומנטציה, עבודת צוות.

6. **סיכום ורפלקציה אישית:** "עיקרון הפעולה שלי"

משך: 10 דקות

משימת סיום

כל סטודנט/ית כותב/ת משפט אישי:

כמדריך/ה חינוכי/ת, במצב של קונפליקט או אי־ודאות, אבטא מנהיגות אותנטית בכך ש...
לאחר מכן הסטודנטים מתבקשים לבחור אחד מששת ערוצי BASIC PH שהכי תמך בהם בלמידה היום:

- Belief – ערכים ומשמעות
- Affect – רגש
- Social – קשרים
- Imagination – דמיון
- Cognition – חשיבה
- Physiology – פעולה וחוויה

כלי דיגיטלי

Moodle Forum או Google Forms / Microsoft Forms

מטרה פדגוגית: רפלקציה, סיכום אישי ותיעוד למידה.

הנחיות שימוש:

1. לפתוח פורום Moodle בשם "עיקרון הפעולה שלי במנהיגות אותנטית".
 2. לבקש מכל סטודנט/ית לפרסם משפט אישי אחד.
 3. להוסיף שאלה: "איזה ערוץ BASIC PH היה משמעותי עבורך היום?"
 4. לבקש תגובת עמית קצרה לאחד הפוסטים.
- חלופה מהירה בזמן שיעור: Google Forms או Microsoft Forms עם שתי שאלות קצרות.
שילוב עם Moodle: קישור לטופס, פורום קורס או מטלת רפלקציה קצרה.

מיפוי BASIC PH

- Belief:ניסוח ערך פעולה אישי.
- Affect:זיהוי חוויה רגשית מהשיעור.
- Social:שיתוף עם עמיתים.
- Cognition:עיבוד והמשגה.
- Imagination:ניסוח עצמי עתידי.
- Physiology:פעולת כתיבה מסכמת.

רובדי ההוראה

- הוראה פעילה: רפלקציה והעברה ליישום.
- דיגיטל/ AI: Moodle Forum / Forms.
- מיומנויות תעסוקתיות: מודעות עצמית, אחריות, תקשורת כתובה, למידה רפלקטיבית.

טבלת סיכום מהירה למרצה

זמן	שלב	פעילות	כלי	רמת בלום	מיומנויות
10 דק'	פתיחה	דמות מנהיגותית אותנטית	Zoom Chat	הבנה/יישום	מודעות עצמית, תקשורת
15 דק'	המשגה	ארבעה רכיבי מנהיגות אותנטית	Mentimeter	הבנה/יישום	חשיבה ביקורתית
25 דק'	ניתוח	דילמה הדרכתית בקבוצות	Breakout Rooms + Docs	ניתוח/הערכה	עבודת צוות, פתרון קונפליקטים
15 דק' AI	ביקורת ושיפור תגובה	ChatGPT/Copilot/Claude/Gemini		הערכה/יצירה	אוריינות AI שיפור עצמי
15 דק' מליאה	הצגת תובנות	Padlet/Whiteboard		הערכה/הכללה	פרזנטציה, ארגומנטציה